

Til: Nærings- og fiskeridepartementet
Fra: Norsk Industri
Dato: 24.04.2025
Sak: Ren Industriplan

Norsk Industri vil igjen takke for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med "Ren Industriplan" (Clean Industrial Deal). Myndighetenes tilnærming til Ren Industriplan har vært meget positiv så langt. Man har vært tidlig ute i prosessen, man har tett og løpende kontakt med industrien, og god samordning mellom relevante departementer, både i Oslo og Brussel. Dette er helt nødvendig når man står overfor en sektor-overgripende strategi som Clean Industrial Deal. Norsk Industri er også fornøyd med det norske posisjonsnotatet (non-paperet) om pakken, som langt på vei reflekterer vårt syn på Clean Industrial Deal.

Norsk Industri støtter EUs økte fokus på konkurransekraft gjennom Ren Industriplan. Pakken er en ambisiøs og bredt anlagt strategi, der man søker å mobilisere mange deler av EU og medlemslandenes virkemiddelapparat. På grunn av EUs fragmenterte industripolitiske virkemiddelapparat – EUs traktater åpner i utgangspunktet ikke opp for en aktiv industripolitikk på EU-nivå (jfr Art. 173 i Traktaten om EUs virkemåte) – er Clean Industrial Deal en tverrsektoriell pakke.

Til tross for at mye av innholdet i Ren Industriplanen er på et overordnet nivå i form av strategier og handlingsplaner, er det klart at det vil komme regelverksendringer som på avgjørende vis vil endre konkurransesituasjonen for industrien i Norge. Man står her overfor en velkjent problemstilling: Mange av tiltakene vil skje innenfor rammen av det indre markedet og dermed EØS, mens andre i utgangspunktet faller utenfor EØS-avtalen. For industrien i Norge er det viktig at tiltakene under Clean Industrial Deal med betydning for det indre markedet er åpne for deltagelse også for EØS-landene. Overfor EU er det dermed avgjørende at myndighetene fremhever Norges betydelige rolle i europeiske verdikjeder, ikke minst med hensyn til kritiske råmaterialer, og at det derfor er viktig at EU tar en EØS-30 tilnærming i sine tiltak under Clean Industrial Deal.

Samtidig med fremleggelsen av Ren Industriplanen la Kommisjonen også frem viktige forslag til regelverksforenklinger gjennom de såkalte Omnibus-pakkene. Norsk Industri støtter de omfattende forenklinger i kravene til bærekraftrapportering (CSRD) og er opptatt av at endringene trer i kraft på likt i hele EØS-området. Norsk Industri er også positive til endringsforslagene i EUs taksonomi, som vil innebære et mer fleksibelt regelverk, der bedriftene får en kraftig redusert rapporteringsbyrde uten at bærekraftarbeidet svekkes.

Ren Industriplanen bekrefter og befester utviklingen mot en stadig mer aktiv industripolitikk på europeisk nivå. Kombinasjonen av forventende endringer i regelverket for statsstøtte og offentlige anskaffelser, de bransjespesifikke handlingsplanene, og andre tiltak utenfor Ren Industriplanen, slik som hvitboken om europeisk forsvar, innebærer at EU i betydelig grad går bort fra ideen om næringsnøytralitet. Andre viktige temaer som er høyaktuelle for Norge er fornybar energitilgang, lavere og mer forutsigbare energipriser, nett-utvikling, økt vektning av klima og miljø i offentlige anskaffelser, kritiske råmaterialer, gjenbruk og sirkulært og andre måter for å øke

konkurranseskraften og ressursutnyttelse. Clean Industrial Deal kunne med fordel ha lagt større vekt på karbonhåndtering, som vil være helt nødvendig for å nå klimamålene.

I forbindelse med endringene i statsstøtte-regelverket som Kommisjonen har foreslått (Clean Industrial Deal State Aid Framework – CISAF), er Norsk Industri enige med norske myndigheter at eventuelle lempelser i det generelle forbudet mot statsstøtte må være begrensede og ikke gå på bekostning av like konkurransevilkår i det indre markedet. Samtidig er det i dag ofte slik at investeringer i grønn teknologi og for å redusere utslipp ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomt. CISAF slik det er foreslått av Kommisjonen kan bidra til harmonisering av støtte til klimaomstilling, og en raskere utrulling av grønne prosjekter. Vi vil komme med innspill til Kommisjonens høring om CISAF, der vi blant annet fremhever det som positivt at forslaget legger opp til forenklede prosedyrer og klare beløpsgrenser, i tillegg til en rekke mer detaljerte kommentarer.

Et sentralt element i mange av tiltakene som forespeiles under Ren Industriplanen er at EUs konkurransekraft skal styrkes gjennom et regelverk som eksplisitt favoriserer produksjon i Europa, av europeiske bedrifter. Denne retningen gjenspeiles og forsterkes av utviklingen også på andre politikkområder, slik som handel, beredskap og økonomisk sikkerhet. Hvis man i det endrede indre markeds-regelverket ender opp med 'Buy European'- klausuler er det helt avgjørende for norsk industri at Norge blir definert som europeisk.

Clean Industrial Deal representerer en videreutvikling og delvis revisjon av EUs Grønne giv og den Grønne industriplanen. Mange av tiltakene i Ren Industri-pakken vil bygge videre på eksisterende regelverk vedtatt under 2019 og 2023 disse to initiativene, i tillegg til viktige endringer i indre markeds-regelverket. Mye av dette har ikke blitt tatt inn i EØS-avtalen. Hvis Norge skal kunne delta i og dra nytte av tiltakene i Clean Industrial Deal er det derfor viktig at det relevante regelverket innlemmes i EØS-avtalen så fort som mulig.

Norsk Industri har ved en rekke anledninger oppfordret norske myndigheter til å innføre karbongrensejusteringsmekanismen CBAM i Norge. Det er positivt at dette arbeidet nå forseres. Vi har også påpekt at CBAM-regelverket har en rekke punkter som bør utbedres, blant annet definisjonen av resirkulert metall og omfang (scope) for produkter. Det er videre viktig å få en løsning for refundering av CO₂-kostnader for eksportvarer produsert i Europa. Definisjon av indirekte utslipp i produkter og eventuell betydning for CO₂-kompensasjon blir også viktig. Kommisjonen legger i sin Handlingsplan for stål og metaller opp til en omfattende revisjon av CBAM-regelverket, der mange av punktene ovenfor fremheves. Dette er meget positivt sett fra Norsk Industris side, og det er viktig at myndighetene følger opp slik at CBAM blir et effektivt middel mot karbonlekkasje og samtidig ivaretar europeisk industris konkurranseevne.

Det er også positivt at Kommisjonen i Handlingsplanen for stål og metaller oppfordrer til ytterligere bruk av CO₂-kompensasjonsordninger, og å gjøre denne permanent. Dette er som kjent av stor betydning for industrien i Norge.